

ชื่อเรื่อง “ลำนํ้ากระเทียม : การต่อสู้และการขอมจํานนของชนชั้นล่างในสมัยเต็ง เลี้ยวผิง”

ชื่อผู้วิจัย นางสาว ศุภานัน ลีอารีย์กุล

รหัสนักศึกษา 05540584

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ปัทมา ทิมประเสริฐกุล

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการศึกษาตัวละครผ่านวรรณกรรมเรื่องลำนํ้ากระเทียม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างตัวละครและบทบาทตัวละครผ่านวรรณกรรมเรื่องลำนํ้ากระเทียม ผลการศึกษาพบว่า ผู้เขียนสร้างตัวละครที่มีลักษณะคู่ขนานกันตลอดทั้งเรื่องเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน และวิพากษ์ระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมผ่านตัวละครในเรื่อง โดยกำหนดให้ตัวละครเกาหยังแทนคนชนชั้นล่างที่ขอมจํานนต่ออํานาจรัฐ และให้ตัวละครเกาหม่าแทนคนชนชั้นล่างที่ต่อสู้กับอํานาจรัฐ ซึ่งมีการศึกษาและการเลี้ยงดูจากครอบครัวเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของตัวละคร ให้เกาหยังมีการศึกษาน้อยและถูกเลี้ยงดูให้อ่อนแอและว่าง่าย ขอมจํานนต่ออํานาจรัฐ และให้เกาหม่ามีการศึกษาสูงและมีนิสัยมุทะลุก้าวร้าว ต่อสู้กับอํานาจรัฐ การเปรียบเทียบนี้ได้แสดงให้เห็นถึงสภาพสังคมผ่านระบอบสังคมนิยมในยุคเต็ง เลี้ยวผิงว่ายังคงมีการแบ่งแยกชนชั้นและกดขี่ข่มเหงเกิดขึ้น อันขัดกับเป้าหมายสำคัญของระบอบสังคมนิยมที่ต้องการสร้างความเท่าเทียมกันในสังคม สิ่งที่พบนอกเหนือไปจากการแบ่งแยกชนชั้นและการกดขี่ข่มเหงกันแล้ว ยังพบว่า ผู้เขียนได้วิพากษ์นโยบายของเต็ง เลี้ยวผิงว่าไม่ได้ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง จากเหตุการณ์ประท้วงของชาวไร่กระเทียม อันเกิดจากการทุจริตคอร์รัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ

คำสำคัญ : ลำนํ้ากระเทียม, เต็ง เลี้ยว ผิง, การต่อสู้และการขอมจํานน, ชนชั้นล่าง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาการสร้างตัวละครในวรรณกรรมเรื่องลำนำกระเทียม
2. ศึกษาบทบาทตัวละครในวรรณกรรมเรื่องลำนำกระเทียม

สมมติฐานของการศึกษา

ตัวละครในเรื่องลำนำกระเทียมมีลักษณะเป็นคู่ขนานกันตลอดทั้งเรื่อง คือเป็นตัวละครที่มีลักษณะตรงกันข้ามกัน ได้แก่ ตัวละครที่ต่อต้านอำนาจรัฐอย่างแข็งขันและตัวละครที่ยอมจำนนต่ออำนาจรัฐ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่าระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมในสมัยตั้ง เลี้ยวผิงที่ยังคงกดขี่ประชาชนและไม่ได้สร้างความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง

บทนำ

วรรณกรรมเรื่องลำนำกระเทียม หรือ The Garlic Ballads เป็นบทประพันธ์ในลักษณะบทร้อยกรองพื้นบ้านขนาดยาวที่มีพื้นฐานมาจากเรื่องจริงจาก “เหตุการณ์ที่ต้นกระเทียม” ประพันธ์โดยนายกวน หมั่วเหยี่ยน หรือในนามปากกา “หมั่วเหยี่ยน” นักเขียนชื่อดังเจ้าของรางวัลโนเบล ในสาขาวรรณกรรมในปี 2012

วรรณกรรมชิ้นนี้ยกเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคมจีนในช่วงเวลาที่ตั้ง เลี้ยวผิงเป็นนายกรัฐมนตรีจีนและกำลังดำเนินแผนพัฒนาเศรษฐกิจของนโยบายสี่ทันสมัย เหตุการณ์ในเรื่องกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต้นกระเทียมล้มตลาคทำให้ชาวไร่กระเทียมขายสินค้าไม่ได้จนเกิดการเน่าเสีย และถูกเจ้าหน้าที่รัฐที่ถือฉลเอาไรด์เอาเปรียบ ชาวไร่กระเทียมจึงต่อต้านและประท้วงรัฐบาล

เหตุผลที่หมั่วเหยี่ยนหยิบยกเหตุการณ์นี้มาประพันธ์ มาจากการที่เขารู้สึกโกรธแค้นแทนชาวไร่กระเทียมที่ถูกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม จึงลงมือประพันธ์วรรณกรรมเรื่องลำนำกระเทียมอย่างรวดเร็ว วรรณกรรมเล่มนี้สะท้อนสภาพสังคมจีนและตีแผ่ความโหดร้ายของระบบการปกครองแบบสังคมนิยมได้อย่างน่าสลดใจ วรรณกรรมเรื่องนี้จึงถูกห้ามวางจำหน่ายในประเทศจีนอยู่หลายปี

ประเด็นที่น่าสนใจของวรรณกรรมชิ้นนี้คือ ผู้เขียนวิพากษ์วิจารณ์ระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม

นิยมผ่านตัวละครในเรื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวคิดสังคมนิยมที่ต้องการจะให้ประชาชนอยู่ดีกันคืออย่างเท่าเทียมกัน ในความเป็นจริงกลับไม่ได้มีความเสมอภาคอย่างแท้จริง รวมทั้งยังชี้ให้เห็นนโยบายของเติ้ง เสี่ยวผิงที่ต้องการแก้ปัญหาให้กับชาวไร่ชาวนาว่าไม่ประสบความสำเร็จ เจ้าหน้าที่รัฐต่างฉ้อฉลโกงกิน และยังเอารัดเอาเปรียบประชาชนชั้นล่าง

การปฏิวัติครั้งใหม่สู่ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

หลังจากที่พรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้การนำของเหมา เจ๋อตงได้รับชัยชนะเหนือพรรคก๊กมินตั๋งในสงครามกลางเมือง จึงได้สถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี 1948 และปิดประเทศเพื่อฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดจากสงครามต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมวัฒนธรรม การฟื้นฟูประเทศเริ่มตั้งแต่การกวาดล้างผู้ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลใหม่ การปฏิรูปที่ดินจากชนชั้นนายทุนเพื่อแบ่งจัดสรรให้แก่ชาวนาชาวไร่ มีการใช้นโยบายพัฒนาแบบก้าวกระโดดไกลและระบบคอมมูน โครงการแห่งการพัฒนาเหล่านั้นนับได้ว่าประสบความสำเร็จ มีเพียงนโยบายพัฒนาแบบก้าวกระโดดไกลเท่านั้นที่ล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง

ในปี 1966 เหมา เจ๋อตงริเริ่มแนวคิดการปฏิวัติวัฒนธรรมเพื่อเป็นการขจัดผู้ที่มีแนวคิดแบบทุนนิยม มีกองทัพพิทักษ์แดงทำหน้าที่ตรวจสอบและกวาดล้างแนวความคิด วัฒนธรรม ประเพณีเก่า การปฏิวัตินี้ส่งผลให้วัดวาอาราม โบราณสถาน และโบราณวัตถุถูกทำลายเป็นจำนวนมาก ในช่วงนี้เกิดคำเรียกว่า สมัยซ้ายจัด คือยุคสมัยที่ต้องยึดถือระบบสังคมนิยมอย่างเคร่งครัด และได้เกิดกลุ่มที่เรียกว่า แก๊งสี่คน ที่ยึดมั่นในแนวคิดของเหมา เจ๋อตง ซึ่งในเวลานั้นมีอิทธิพลทางการเมืองเป็นอย่างมาก (วรศักดิ์ มหัทธโนบล 2547 : 103)

ปี 1976 เติ้ง เสี่ยวผิงกำลังดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี แต่เมื่อโจว เอินไหลนายกรัฐมนตรีเสียชีวิตลง เติ้ง เสี่ยวผิงถูกแก๊งสี่คนใช้อิทธิพลปลดออกจากตำแหน่ง และถูกคัดค้านนโยบายสี่ทันสมัยที่โจว เอินไหล และเติ้ง เสี่ยวผิงสนับสนุน โดยอ้างว่านโยบายนี้ขัดต่อลัทธิสังคมนิยม ต่อมาในปีเดียวกันแก๊งสี่คนก็ถูกจับกุม และเติ้ง เสี่ยวผิงก็ได้กลับมาดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง เขาจึงได้สานต่อนโยบายสี่ทันสมัยอีกครั้ง

เติ้ง เสี่ยวผิงปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศด้วยนโยบายสี่ทันสมัยร่วมกับการเปิดเศรษฐกิจประเทศ มีการวางแผนโครงการนี้จนถึงสิ้นศตวรรษที่ 20 โดยดำเนินการปรับปรุงองค์การและปฏิรูประบบเศรษฐกิจ

ด้วยการยึดเอาการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม พลังงาน คมนาคม การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในช่วง 10 ปีแรก (1980-1989) และพัฒนาสู่ความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจในช่วง 10 ปีหลัง (1990-1999) เมื่อจีนเปิดประเทศ เด็ง เสี่ยวผิงให้ความสำคัญกับการติดต่อหรือการขยายการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีกับต่างประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศทุนนิยม (วรศักดิ์ มหัทธโนบล 2547 : 132)

ในโครงการปฏิรูปต่างๆที่เด็ง เสี่ยวผิงให้ความสำคัญเรื่องเกษตรกรรมมากที่สุด ซึ่งมีประชากรในภาคเกษตรกรรมสูงถึงร้อยละ 80 นโยบายใหม่ของเด็ง เสี่ยวผิงคือการสร้างแรงจูงใจแก่ชาวนาไร่ชาวนาเพื่อให้ทำงานมากขึ้น วิธีการคือ ยกเลิกหลักการความเท่าเทียมเดิมที่ว่า ทุกคนทำงานต่างกันแต่ได้รับผลตอบแทนเท่าเดิม เปลี่ยนเป็น ทุกคนได้รับผลตอบแทนตามผลงานที่ทำ วิธีการนี้จะพิจารณาทั้งปริมาณและคุณภาพของผลผลิตควบคู่กัน โดยนำระบบความรับผิดชอบร่วมมาใช้ กล่าวคือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการผลิตของรัฐจะทำสัญญากับประชาชนให้ผลิตให้แก่รัฐ ตามอัตรากาลงทุนและผลผลิตที่กำหนด หากใครสามารถผลิตได้เกินเป้าหมายหรือใช้ทุนต่ำกว่าข้อตกลง ก็จะได้รับโบนัสหรือรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าสัญญา (สิทธิสถิต นามแฝง 2531 : 25)

การปฏิรูปเศรษฐกิจผ่านนโยบายสี่ทันสมัย นับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก เพราะเพียงไม่กี่ปีหลังจากเริ่มนโยบาย ผลผลิตต่างๆในภาคเกษตรกรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น ความเป็นอยู่ดีขึ้น และได้รับการศึกษามากขึ้น แต่ผลกระทบที่ตามมาคือ เกิดความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้ ทั้งนี้พบว่า อาชีพเกษตรกรมีรายได้ต่ำที่สุด ต่ำกว่าอาชีพกรรมกรถึง 3 เท่า(อ้างอิงในปี1988) โดยรายได้เฉลี่ยของเกษตรกรเฉลี่ยต่อเดือนต่อคนอยู่ที่ 100-130 บาท ในขณะที่อาชีพกรรมกรรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อคนอยู่ที่ 450-600 บาท นอกจากนี้ยังมีความไม่เท่าเทียมในการกระจายรายได้ในแต่ละเมืองอีกด้วย ซึ่งผู้ที่ประกอบอาชีพในเมืองหรือเขตเมืองจะมีรายได้สูงกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพในต่างจังหวัด ยกตัวอย่างจากเกษตรกรอาชีพเดียวกัน แต่เกษตรกรในเซี่ยงไฮ้กลับมีรายได้ 167 บาท ในขณะที่เกษตรกรในเมืองซีหยังกลับมีรายได้เพียง 103 บาท (วารินทร์ , จรินทร์ วงหาญเชาว์ 2519 : 58)

นอกจากนี้ ข้าราชการยังทุจริตเป็นจำนวนมาก กล่าวคือมีการรับเงินใต้โต๊ะ ยักยอกเงินภาษีและขูดรีดภาษีจากชาวบ้าน การทุจริตคอร์รัปชั่นของข้าราชการนี้เป็นเหตุให้เกิดการประท้วงครั้งยิ่งใหญ่ขึ้นในประวัติศาสตร์จีน จุดเริ่มต้นจากที่มีรายงานคดีต่างๆที่ศาลประชาชนสูงสุดเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรว่าตลอดทั้งปีค.ศ. 1988 มีคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจสูงถึง 55,710 คดี ในจำนวนนี้ เป็นคดียักร้ายธูร์บังหลวง 8,428 ราย รับสินบน 1,584 ราย ทำให้เกิดกลุ่มนักศึกษาที่รวมตัวกันเดินขบวนประท้วง ณ กรุงปักกิ่ง จัตุรัสเทียนอันเหมิน มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก (วรศักดิ์ มหัทธโนบล 2547 : 151)

เมื่อมองจากภาพรวมแล้ว เต็ง เกี่ยวผิงปฏิรูปประเทศประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะสามารถผลักดันให้เศรษฐกิจของจีนก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกได้อย่างยิ่งใหญ่ แต่เมื่อมองลงไปในระดับจุลภาคแล้ว การปฏิรูปประเทศครั้งนี้ยังไม่สามารถทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีเท่าเทียมกันทุกคนอย่างแท้จริง ยังมีการแบ่งแยกชนชั้นระหว่างข้าราชการ คนรวยและคนจนอยู่ สภาพสังคมที่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกันมากเช่นนี้ ส่งผลให้นักเขียนจีนคือ มั่วเหยียนสะเทือนใจจนนำมาแต่งเป็นนวนิยายเรื่องลำนำกระเทียม

ตัวละคร : ความเป็นคู่ขนานระหว่างการต่อสู้และยอมจำนนต่ออำนาจรัฐ

ตัวละคร คือบุคคลสมมติที่เป็นผู้ก่อเหตุการณ์หรือเป็นบุคคลที่เห็นเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่อง ตัวละครจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของนิยายที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้นและนำเสนอด้วยเทคนิคต่างๆ ให้ผู้อ่านรู้สึกเสมือนว่าเป็นบุคคลที่มีตัวตนอยู่ในนิยายนั้น บางครั้งตัวละครอาจไม่ใช่มนุษย์ อาจเป็นสัตว์ ต้นไม้ หรือวัตถุที่มีจิตวิญญาณในนิยายแนวลึกลับมหัศจรรย์ แต่ก็เป็นที่รับรู้ในฐานะเดียวกับตัวละครที่เป็นบุคคล นอกจากนี้ ตัวละครยังมีความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นกับโครงเรื่อง เพราะเป็นผู้ก่อให้เกิดและรับผลจากเหตุการณ์ต่างๆ โดยที่ตนเองก็เปลี่ยนแปลงไปตามการดำเนินเรื่อง (ยूरจักร บุญสนิท 2538 : 78)

ประทีป เหมือนนิล(2523 : 24-26) ได้อธิบายการวิเคราะห์ตัวละครในนิยายว่าสามารถแบ่งการศึกษาตัวละครได้ 2 ลักษณะ คือ แบ่งตามบทบาทและความสำคัญของตัวละครในเรื่อง ได้แก่ ตัวละครเอก(Major Character) ซึ่งเป็นตัวละครที่เป็นศูนย์กลางของเรื่อง เป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญที่ทำให้เนื้อเรื่องสามารถดำเนินต่อไปได้ อาจมีทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง หรืออาจมีเพียงฝ่ายเดียวก็ได้ และตัวละครประกอบ (Minor Character) ซึ่งเป็นตัวละครที่อาจมีบทบาทเพื่อสนับสนุนตัวละครเอก หรือเป็นอุปสรรคขัดขวางต่อจุดมุ่งหมายของตัวละครเอก

นอกจากแบ่งตามบทบาทและความสำคัญแล้ว ยังสามารถแบ่งตัวละครตามลักษณะนิสัยตัวละครได้อีกด้วย ได้แก่ ตัวละครน้อยลักษณะ หรือตัวละครประเภทตัวแบน (Flat Character) ซึ่งหมายถึงตัวละครที่มีลักษณะนิสัยเพียงด้านเดียว เช่น เป็นคนดีตลอด หรือเป็นคนเลวตลอดอย่างหาดีไม่ได้เลย และไม่ว่าจะมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก็จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงนิสัยตัวละคร และตัวละครหลายลักษณะ หรือตัวละครประเภทตัวกลม (Round Character) หมายถึงตัวละครที่ผู้แต่งสร้างให้มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง อาจมีทั้งด้านดีและด้านไม่ดีปนกัน เป็นตัวละครที่มีอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์และ

สิ่งแวดลอม จึงดูเหมือนคนในชีวิตจริงมากกว่าตัวละครน้อยลักษณะ

ตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องดำเนินากระเทียมมีทั้งหมด 6 ตัว ประกอบไปด้วย ตัวละครเอก 2 ตัว คือเกาหยังและเกาหมา และตัวละครประกอบอีก 4 ตัว ได้แก่ ลุงสี่ ป้าสี่ จินจิว และจิ้งโก้ว โดยผู้เขียนสร้างให้ตัวละครเอกคือเกาหยังและเกาหมามีลักษณะเป็นคู่ขนานกัน โดยให้เกาหยังเป็นตัวแทนของคนชนชั้นล่างที่อ่อนแอและยอมจำนนต่ออำนาจรัฐ ในขณะที่เกาหมานั้น เป็นตัวแทนของคนชนชั้นล่างที่แข็งแกร่งและต่อสู้ไม่ยอมจำนนต่ออำนาจรัฐ

ลักษณะตรงข้ามกันหรือเป็นคู่ขนานกัน เป็นการนำความคิดหรือมโนภาพที่ตรงกันข้ามมาวางไว้ด้วยกันเพื่อเทียบให้เห็นในลักษณะที่แตกต่างกันหรือตรงข้ามกันซึ่งขัดแย้งกันอย่างชัดเจน หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เป็นวิธีการนำบุคคล ความคิด สถานการณ์ เหตุการณ์ตั้งแต่สองหรือมากกว่านั้นมาวางประสานกันเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เห็นความไม่เหมือนกันนั่นเอง (พุทธษ์ 2523 : 39)

เกาหยังเป็นตัวละครเอก และเป็นตัวดำเนินเรื่องที่มีความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เมื่อพิจารณาลักษณะนิสัยของเกาหยังแล้ว จัดได้ว่าเขาเป็นตัวละครลักษณะเดียว เพราะไม่มีการเปลี่ยนแปลงนิสัยหรือเปลี่ยนแปลงนิสัยน้อยมากตลอดทั้งเรื่อง นิสัยที่เกาหยังไม่เปลี่ยนแปลงไปเลยนั่นคือ ความอ่อนแอของเขา แม้เขาจะพยายามปิดบังซ่อนเร้น และพยายามโกหกตนเองอยู่หลายครั้งก็ตาม ดังเมื่อครั้งที่เขาถูกตรวจจับกุม เกาหยังถึงกับร้องไห้ออกมา เพียงแต่พยายามโกหกตนเองว่าน้ำตาที่ไหลนั้น ไม่ใช่การร้องไห้ ดังเนื้อความที่ว่า

เกาหยังนำตาท่วมหน้า เขาบอกตัวเองว่า “ฉันไม่ได้ร้องไห้...ฉันไม่ได้ร้องไห้...” เขาเห็นเหมือนมีวงเหล็กงาววองสองวงล็อกข้อมือกำยำของเกาหมา วงเหล็กนั้นมีลักษณะเหมือนวงเหล็กที่ข้อมือของเขาไม่คิดเพี้ยน มือทั้งสองข้างบวมและหนักอึ้ง แม้เขาจะมองไม่เห็นมือตัวเองที่อยู่อีกฟากหนึ่งของคั้นไม้ แต่ก็รู้สึกได้ถึงเลือดที่อัดแน่นบริเวณข้อมือจนอาจจะเบียดพุ่งออกมานอกผิวหนังได้ทุกเมื่อ

(ดำเนินากระเทียม 2557 : 18)

นอกจากความอ่อนแอที่เกาหยังแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนแล้ว ความกตัญญูก็เป็นนิสัยที่เขาแสดงให้เห็นอยู่เสมอ ความกตัญญูที่เด่นชัดที่สุดของเกาหยังคือความกตัญญูต่อบุพการี ดังเมื่อแม่ของเขาเสียชีวิตลงจากการถูกทารุณ เขาต้องการนำร่างของแม่ไปฝัง ตามความเชื่อว่าหากนำศพไปฝัง ดวงวิญญาณจะสงบสุข แต่รัฐบาลได้ออกนโยบายการปฏิรูปที่ดินและสั่งห้ามไม่ให้มีการฝังศพเต่ขนาด ต้องทำพิธีเผาศพเท่านั้น เกาหยังแอบนำร่างของแม่ไปฝัง แต่โค่นเจ้าหน้าทีจับได้ เขามีความตั้งใจว่าจะปิดเป็นความลับไม่ว่าจะโดน

เจ้าหน้าที่ที่ทรามเท่าใด เพื่อให้ดวงวิญญาณของแม่อยู่อย่างสงบสุข แต่ในท้ายที่สุด ด้วยความอ่อนแอของเกาหม่า เขาจึงยอมจำนนต่อการถูกทารุณของเจ้าหน้าที่รัฐบาลและไม่สามารถรักษาความลับเพื่อปกป้องร่างของแม่เขาได้ ตั้งเนื้อความที่ว่า

“สารภาพมาว่าเอาเมียเจ้าของที่ดิน ไปฝังไว้ที่ไหน”

เขาส่ายหัว ในสมองของเขามีภาพผืนดินรกร้างแห่งนั้นและแม่น้ำที่ไหลเชี่ยวกรากผุดขึ้นมา น้ำฝนราดรดต้นหญ้าที่ถูกย้ายที่ปลูกตลอดเวลา ไม่มีต้นไหนเขียวเฉาเลย น้ำฝนชะล้างรอยเท้าของเขา บนพื้นดินจนราบเรียบ ขอเพียงเขาไม่พูด แม่ก็จะสามารถหลับอย่างสบาย เขาสาบานว่าถึงจะถูกตีจนตาย ก็จะไม่บอกความลับนี้อย่างเด็ดขาด

การตัดสินใจครั้งนี้ใช้ว่าเขาจะไม่ลังเล เพราะตอนที่หัวหน้าฝ่ายรักษาความสงบเอากิ่งไม้ที่มีหนามแหลมแทงเข้าไปในทวารหนักของเขาประมาณสองคืบ เขาร้องด้วยความทรามานว่า

“พี่ครับ...อย่าทำอะไรผมเลย...เดี๋ยวผมพาพวกพี่ไปชูด...”

(ลำนำกระเทียม 2557 : 221)

ความอ่อนแอของเกาหยัง แสดงออกในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะอาการเจ้าน้ำตา หรือกระทั่งเป็นคนไม่สู้คน เช่นเหตุการณ์เมื่อเขาได้เข้าไปอยู่ในเรือนจำและต้องอาศัยอยู่กับนักโทษอีกสามคน การเป็นน้องใหม่ที่นั่น ทำให้เขาถูกข่มเหงและรังแกตั้งแต่เข้าไปครั้งแรก เมื่อเขาป่วยไม่สบาย ทางเรือนจำให้เขาได้กินเกี้ยวน้ำ ซึ่งเป็นอาหารพิเศษที่นักโทษปกติไม่ได้กิน เมื่อเขากินแล้วก็ได้ถูกนักโทษร่วมห้องขังทั้งสามต่อย่อกันคนละสามหมัดจนเกาหยังอาเจียนเกี้ยวน้ำที่ได้กิน ไปจนหมด เขาไม่ได้แสดงอาการแข็งข้อเมื่อถูกข่มขู่หรือรังแกใดๆ เพียงแต่วิงวอนขอร้องต่อนักโทษทั้งสาม แม่เขาจะไม่มีความผิดใดๆเลยก็ตาม ตั้งเนื้อความที่ว่า

นักโทษวัยกลางคนยิ้มอย่างมีเลศนัย

“บะหมี่อร่อยไหม”

“อร่อยมากครับ...” เกาหยังตอบด้วยความรู้สึกผิด

“พวกแกได้กินหรือยัง มันบอกว่าอร่อยมาก” นักโทษวัยกลางคนพูด

“อร่อยแต่ย่อยยากนะ” นักโทษหนุ่มบอก

“มีกินไม่แบ่งเลย” นักโทษชราตาเข้ามาตั้งผมของเขา

นักโทษวัยกลางคนลากนักโทษชราให้หลับไป แล้วค่อยๆ ก้าวเข้าหาเกาหยังที่ละก้าว จนเกาหยังต้องถอยร่นไปจนถึงกำแพง เขามองลูกทรงเหล็กด้วยความหวาดกลัว

“ถ้าขึ้นมึงร้อง กูจะบีบคอ มึงให้ตายครึ่งนี้แหละ” นักโทษวัยกลางคนพูด “มึงเนี่ยมันหมากระดิกหางเลียร่องกันซัดๆ”

“พี่ครับ...ปล่อยผมไปเถอะครับ...”

“กินบะหมี่อิ่มแล้วก็ต้องโดนหมัดทะเลวงท้องสักหน่อย” นักโทษวัยกลางคนกักมือแล้วพูด “มา ต่อยคนละสามหมัด เอาให้มันอ้วกออกมาเลย”

นักโทษหนุ่มกำหมัดแน่น เล็งกระดุกตรงหน้าอก แล้วต่อยสามหมัดอย่างรวดเร็ว

เกาหยังร้องด้วยความเจ็บปวด เขาอ้าปากอาเจียนบะหมี่ที่กินเข้าไปออกมาทั้งหมด พอหยุดอาเจียน เขาก็ล้มลงไปกองกับพื้นปูน

(ลำนํ้ากระเทียม 2557 : 240-241)

นอกเหนือไปจากนั้น เกาหยังยังมีนิสัยที่ชอบดูถูกตนเอง เขามักมองว่าตนเป็นคนต่ำต้อย ไม่มีค่า ถึงแม้จะไม่ได้แสดงความน้อยเนื้อต่ำใจในโชคชะตาของตนก็ตาม แต่เขาก็มักเปรียบเทียบตนเองเป็นคนชั้นต่ำ เป็นชนชั้นล่างสุดของสังคม ดังเช่น ระหว่างทางที่เขาจะนำต้นกระเทียมไปขายที่อำเภอ เขาได้เดินทางร่วมกับลุงสี่ ชาวไร่กระเทียมในอำเภอเดียวกัน เขาได้คุยเรื่องสัพเพเหระกัน และเกาหยังก็ได้แสดงทัศนคติต่อตนเองออกมา ดังเนื้อความต่อไปนี้

เกาหยังพอเขาได้ว่าลุงสี่กำลังลุ่มใจเรื่องอะไรอยู่ พอลองคิดในมุมของลุงสี่ก็อดลัดกลุ้มแทนไม่ได้ เขาจึงพูดขึ้น “ลุงสี่ ชีวิตคนเราถูกลิขิตมาหมดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการแต่งงานหรือทรัพย์สินเงินทอง ลุ่มใจไปก็ไม่มีประโยชน์หรอก” เขาปลอบใจลุงสี่ ส่วนตัวเขาเองรู้สึกสบายใจมาก เขารู้ว่าตนไม่ได้ยินดียินร้ายกับชะตากรรมของลุงสี่ เพียงแค่รู้สึกพึงพอใจกับสภาพครอบครัวของเขาในตอนนี้อย่างหวังว่าลูกชายทั้งสองคนของลุงสี่จะได้แต่งงานเร็วๆ เสียที บ้านเขาจนก็เลยหวังอยากให้เพื่อนบ้านรวย เขาว่า “คนบ้านนอกกอย่างเรานี้ไปเปรียบเทียบกับพวกคนรวยไม่ได้หรอก มองค่าเราเหลือ มองเกินเราขาด คนอย่างเราเปรียบได้กับพวกขอทานเท่านั้นละ ถึงจะยากจนแต่ก็ไม่เคยอดมือกินมือ ถึงจะเสื้อผ้าขาดวันแต่ก็แข็งแรงเหมือนเด็กที่ไม่ใส่เสื้อผ้า ถึงชีวิตจะไม่ราบรื่นแต่สุขภาพร่างกายก็แข็งแรง ถึงจะยากะเพลกแขนขี้ยวแต่ก็แข็งแรงกว่าคนที่ป่วยโรครื้อน ลุงว่าถูกไหมล่ะ”

“หลังจากที่แม่ของผมเสีย ผมก็ปลอบใจตัวเองอย่างนี้นี่แหละ คนเราต้องรู้จักพอเพียง ต้องรู้จักดูถูกตัวเอง ถ้าเราคิดอยากได้แต่สิ่งที่ดี สิ่งที่ไม่ดีจะเอาไปให้ใคร ถ้าเราเข้าเมืองไปเสพสุขกันหมดแล้ว พี่ผลใครจะปลุก ตอนที่พระเจ้าสร้างมนุษย์นั้น ได้ใช้วัสดุหลากหลายชนิด วัสดุชั้นดีใช้สร้างขุนนาง

ข้าราชการ วัสดุชั้นกลางใช้สร้างกรรมกร วัสดุชั้นต่ำใช้สร้างชานา คนอย่างพวกเราคงทำจากวัสดุแย่ๆ
แน่นอน การได้เกิดมาเป็นมนุษย์ถือว่าเป็นบุญนักหนาแล้ว ไซ้ไหมครับลุงสี่ ลองดูเจ้าวัวตัวนี้ก็ได้ครับ
มันต้องลากคันกระเทียมทั้งคันรถ แล้วก็ต้องลากลุง แถมถ้าเดินช้ายังต้อง โคนแฉ่ฟาดอีก สรรพสิ่งบน
โลกใบนี้ก็เหมือนกันหมด ฉะนั้นลุงสี่ครับ ลุงสี่ต้องอดทนนะครับ ถ้าทนไหวก็ได้เป็นคน แต่ถ้าทนไม่
ไหวก็ต้องกลายเป็นผี ...”

(ถำนำกระเทียม 2557 : 240-241)

ทัศนคติของเกาหยังที่มีต่อตนเองว่าเป็นคนต่ำต้อยนี้ มีผลมาจากการที่เขาได้รับการศึกษาน้อย เขาจึง
เชื่อว่าตนไม่มีความรู้ เป็นคนไม่ฉลาด เป็นคนโง่ ไม่ว่าจะใครพูดอะไรมักจะคล้อยตามได้ง่าย เหตุที่เขามี
การศึกษาดำเนินมาจากเมื่อครั้งที่เขายังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขาต้องถูกไล่ออกจากโรงเรียนเพราะ
ถูกลูกชายของผู้มีอิทธิพลใส่ร้ายว่าเขาปัสสาวะไปรดศีรษะของเด็กนักเรียนหญิง และด้วยความที่พ่อของเขา
เป็นเจ้าของที่ดินซึ่งไม่ได้รับความนับถือจากชาวบ้านเพราะเป็นอาชีพที่ชอบชูดริคและเอาโรคเอาเปรียบ
ชาวบ้าน พ่อของเกาหยังโกรธเขาเป็นอย่างมากจนไม่ส่งเสียให้เขาเข้าเรียนอีกต่อไป เป็นเหตุให้เขามี
การศึกษาเพียงแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น

ด้วยความที่การศึกษาน้อยนี้เอง เขาจึงเชื่อมั่นและนับถือข้าราชการ รัฐบาลและนโยบายของรัฐบาล
เป็นอย่างมาก เพราะเขาเชื่อว่า ข้าราชการนั้นเป็นผู้ที่มีความรู้ และอยู่ในชนชั้นที่สูงกว่าเขา เขาเคยเอ่ยถึง
ทัศนคติของเขามที่มีต่อรัฐบาลและข้าราชการกับภรรยาของเขา เมื่อเขาและภรรยาคุยกันเรื่องอดีตของเขา เกา
หยังเล่าให้ภรรยาฟังว่า ถึงแม้เขาจะเกิดในครอบครัวเจ้าของที่ดิน แต่ก็ไม่เคยได้ใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย เพราะ
พ่อแม่ของเขาเป็นคนตระหนี่ ทั้งยังต้องทนอยู่กับความเกลียดชังของชาวบ้าน เขารู้สึกขบขี้ซึ่งเป็นอย่างยิ่งเมื่อ
เด็ง เลี้ยวผิงออกนโยบายปฏิรูปที่ดินและยกเลิกชนชั้นเจ้าของที่ดิน เพื่อที่เขาจะได้ไม่ต้องยึดถืออาชีพตามพ่อ
แม่ ดังเนื้อความที่ว่า

“ได้เป็นเจ้าของที่ดิน ลูกๆเลยต้องพลอยลำบากไปด้วย” เกาหยังพูด “โชคสิที่ได้ท่านเด็ง เลี้ยว
ผิงช่วยไว้ ถ้าไม่ได้ท่าน พ่อก็คงจะต้องกลายเป็นเจ้าของที่ดินเหมือนรุ่นพ่อแม่แน่ๆ”

“ท่านเด็งปกครองประเทศมาสิบกว่าปีแล้วสินะ” เมียพูด “ขอให้สวรรค์คุ้มครองให้ท่านมีอายุ
ยืนยาวด้วยเถิด”

“ท่านสุขภาพแข็งแรง อายุยืนอยู่แล้วละ”

(ถำนำกระเทียม 2557:102)

ดังนั้น เมื่อเขามีความเชื่อมั่นและนับถือต่อรัฐบาลแล้ว ส่งผลให้ ไม่ว่าเขาจะโดนเอาเปรียบหรือโดนกดขี่สักเท่าใดก็ไม่แสดงอาการต่อต้านหรือปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือกับรัฐบาลหรือนโยบายของรัฐบาล นับเป็นการแสดงให้เห็นการยอมจำนนต่ออำนาจรัฐ อันเป็นผลเนื่องจากการไร้การศึกษาและการเลี้ยงดูจากครอบครัว ดังเช่นเมื่อเขากำลังต่อแถวเพื่อขายกระเทียม เขาถูกเจ้าหน้าที่รัฐเรียกเก็บค่าภาษีต่างๆหลายด้าน เมื่อเจ้าหน้าที่รู้ว่าเกาหยังไม่มีเงินจ่ายค่าภาษีจึงเสนอให้เกาหยังจ่ายเป็นต้นกระเทียม เมื่อเกาหยังประท้วงว่าเขาโดนเก็บค่าภาษีเป็นต้นกระเทียมจนแทบไม่มีเหลือแล้ว เจ้าหน้าที่รัฐจึงขู่ว่าเป็นนโยบายของรัฐ เกาหยังได้ฟังดังนั้นจึงก้มหน้ายอมรับแต่โดยดีแม้จะไม่เต็มใจเท่าใดก็ตาม ดังเนื้อความที่ว่า

เขากำลังกินอยู่ดีๆก็มีคนคนหนึ่งสวมชุดเจ้าหน้าที่และหมวกปีกกว้างมายืนตรงหน้าเขา เขาตกใจแทบแย่ จึงรีบหยิบกระดาดสีขาวแผ่นนั้นออกมาแกว่ง “พี่ครับ ผมจ่ายแล้วนะครับ”

เจ้าหน้าที่คนนั้นคว้ากระดาดแผ่นนั้น ไปมองแวบหนึ่ง

“นี่มันของป้อมจรรยา เราเป็นตัวแทนจากกรมพาณิชย์และอุตสาหกรรม จ่ายมาสองหยวนค่าภาษีซื้อขาย” เกาหยังนึกฉุนขึ้นมา

“ผมยังไม่ได้ขายต้นกระเทียมเลยสักต้น”

เจ้าหน้าที่กรมพาณิชย์ฯ พูดยว่า “พวกแกขายเสร็จก็สะบัดตูดหนีไปหมดแล้ว”

“ผมไม่มีเงินครับ” เกาหยังพูดด้วยความโมโห

“จะบอกอะไรให้นะ” เจ้าหน้าที่กรมพาณิชย์ฯ พูดยว่า “ถ้าไม่มีใบเสียภาษี สหกรณ์ไม่มีทางรับซื้อต้นกระเทียมของแกแน่นอน”

เกาหยังปลิ้นเข้าอ่อน

“พี่ครับ ผมไม่มีเงินจริงๆครับ”

“ถ้าไม่มีก็จ่ายเป็นต้นกระเทียมห้าซ่ง”

เกาหยังรู้สึกเวียนหัวขึ้นทันที เขาอยากจะเบะปากร้องไห้

“พี่ครับ ผมมีต้นกระเทียมแค่ไม่กี่ซ่งเอง ทางนั้นเอาไปสาม ทางนี้เอาไปห้าซ่ง ไม่เหลือให้ผมสักหน่อยหรือครับ ผมกับเมียกับลูกเหนื่อยยาก ลำบากเก็บต้นกระเทียมทั้งวันทั้งคืนเลยนะครับพี่”

เจ้าหน้าที่กรมพาณิชย์ฯ พูดยด้วยความเห็นใจว่า “พวกแกค้าขายก็ต้องจ่ายภาษี นี่เป็นนโยบายของชาติ”

“ในเมื่อเป็นนโยบายของชาติ...ก็ตามใจพี่ละกัน ภาษีของรัฐ จะฆ่าผมให้ตาย ผมก็ไม่กล้าขัดчин...” เกาหยังพูดอ้อๆอึ้งๆ

ในขณะที่เกาหยังมีนิสัยที่อ่อนแอ ไม่สู้คน ชอบดูถูกตนเองและได้รับการศึกษาน้อย เกาหม่ากลับตรงข้ามในแทบทุกด้าน เกาหม่านั้นเป็นตัวละครเอกเช่นเดียวกับเกาหยัง ซึ่งเป็นตัวดำเนินเรื่องที่มีความสำคัญตั้งแต่ต้นจนจบ เมื่อพิจารณาลักษณะนิสัยของเกาหม่าแล้ว จัดได้ว่าเขาเป็นตัวละครลักษณะเดียว เพราะไม่มีการเปลี่ยนแปลงนิสัยหรือเปลี่ยนแปลงนิสัยน้อยมากตลอดทั้งเรื่อง นิสัยที่เด่นชัดและไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยตลอดทั้งเรื่องนั้น ได้แก่ ความมุทะลุและ โฟงผาง เกาหม่าเป็นคนใจร้อน วู่วามและพุดจา โฟงผางไม่กลัวใคร ดังเช่น เมื่อตอนที่เขาถูกพี่ชายทั้งสองของจินจี้ว์คนรักของเขาคุมทำร้ายจนต้องสลบ เพราะต้องการกีดกันไม่ให้เขาคบหากับจินจี้ว์ เมื่อฟื้นขึ้นมา แล้วได้รู้ข่าวว่าจินจี้ว์กำลังครอบครัวยุติ ทำให้เขาต้องการจะเข้าไปช่วยเธอโดยไม่หวังสวัสดิภาพของตนเอง และไม่รอให้สถานการณ์ดีขึ้น ดั้งเนื้อความที่ว่า

“จินจี้ว์เป็นยังไงบ้างครับ” เขากถามด้วยความร้อนใจ

“ได้ข่าวว่าโดนทุบตีแทบทุกวันเลย พอบ้านตระกูลฟิงเกิดเรื่องขึ้น บ้านตระกูลเฉากับบ้านตระกูลหลิวก็พลอยตกใจไปด้วย สองสามวันนี้ก็เลยมาช่วยพูดไกล่เกลี่ย แต่ก็อย่างว่านะ แดงที่ยังไม่สุก ยิ่งไงก็ไม่ทางหวาน ผินใจไปก็เท่านั้น ชีวิตนี้จินจี้ว์ไม่มีวันมีความสุขแน่นอน ”

เขากถามไม่ไหว พยายามจะลุกจากเตียง แต่ถูกภรรยาของอิวี่ฉิวสูยห้ามไว้

“เธอจะทำอะไรนะ”

“ผมจะไปหาจินจี้ว์”

“เธอจะรันทาที่ตายหรือ คนของบ้านตระกูลเฉากับหลิวก็อยู่ด้วย ถ้าเธอไป พวกเขาต้องคุมทำร้ายเธอจนตายแน่ๆ”

“ผม...ผมจะฆ่าพวกมันให้หมดเลย” เขากำหนดทำท่าจะต้อยและตะโกนจนสุดเสียง

“อย่างไงได้ไหม อี้น้องชาย” ภรรยาของอิวี่ฉิวสูยพูดด้วยน้ำเสียงจริงจัง “ห้ามคิดแบบนี้เด็ดขาด อีกอย่าง ถ้าฆ่าพวกเขาแล้ว เธอก็ต้องถูกประหารชีวิตนะ ”

เขานอนหงายอยู่บนเตียง ทำทางเหน็ดเหนื่อย พลังร้องไห้สะอึกสะอื้น น้ำตาไหลผ่านใบหน้า สกปรกลงไปในหู

“ถึงยัง ใจ...ถึงยัง ใจผมก็ยอมตาย...”

(ลำนํ้ากระเทียม 2557:50)

เนื่องจากเกาหม่าเป็นคนใจร้อนและวู่วามนี้เอง ที่ทำให้เขามักจะใช้กำลังหรือความรุนแรงในการแก้ปัญหาอยู่เสมอ ดังเช่น เมื่อเขาหลบหนีการจับกุมของตำรวจ และแอบกลับบ้านมาพบศพจินจี้ว์ที่กำลังท้องผูกคอตาย เขากลับระบายความเสียใจโดยการฆ่านกของข้างบ้านทั้งหมด หรือในตอนที่เขาโดนคุมทำร้ายร่างกายจากพี่ชายของจินจี้ว์และพยายามไปแจ้งความที่อำเภอเรื่องของจินจี้ว์ว่าครอบครัวยุติของเธอและ

ครอบครัวของคู่หม้ายของเธอทำผิดกฎหมายการแต่งงาน เนื่องจากเงินจิวไม่ต้องการแต่งงาน แต่กลับถูกผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่คนอื่นๆ ต่อว่าและขับไล่เขา ด้วยความโกรธแค้น เขาจึงป้ายเลือดของเขาเปโระเปื้อนไปทั่วที่ว่าการหมู่บ้าน ดังเนื้อความที่ว่า

เขาอยากจะทำประตูลีเจียวบานนั้นให้พังแต่ไม่มีเรี่ยวแรง เขานึกย้อนถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตอนนั้น เจ้าหน้าที่ห้าสิบกว่าคนในที่ว่าการหมู่บ้าน... พวกที่เป็นข้าราชการ พวกนักการภารโรง พวกที่ดูแลระบบชลประทาน พวกที่ดูแลกิจการสตรี พวกที่ดูแลเรื่องการคุมกำเนิด พวกที่ดูแลการเก็บภาษี พวกที่ดูแลเรื่องข้อมูลข่าวสาร พวกที่กินเหล้า กินเนื้อ ดื่มน้ำชา รวมถึงพวกที่สูบบุหรี่... เจ้าหน้าที่ห้าสิบกว่าคนนั้นต่างก็นั่งมองเขาเดิน โชซัดโชเซออกจากที่ว่าการหมู่บ้านอย่างเมินเฉย ราวกับเขาเป็นเพียงต้นหญ้าต้นหนึ่ง หรือเป็นแค่หมาที่ถูกทำร้ายจนบาดเจ็บ เขายืนเท้ากำแพงซีเมนต์ข้างประตูและหอบอย่างหนัก จากนั้นเข็ดเลือดที่เปโระเปื้อนเต็มมือตรงป้ายไม้ขนาดใหญ่สีขาวตัวอักษรสีแดง ขณะที่เขากำลังเข็ดเลือดอยู่นั้น ยามหนุ่มใส่เสื้อลายสกอตที่ใส่ประตูใหญ่ยกขาถีบเขาจากด้านหลัง เขาเหมือนได้ยินเสียงก่นคำของชายเสื้อลายสกอต

“ไอ้สารเลว มึงเอาเลือดหมาไปป้ายตรงไหนบ้าง ไอ้ห้าเอ๊ย ตรงนี้ใช่ไหมที่มึงป้ายเลือดหมาๆ ของมึง”

เขาก้าวถอยหลังหนึ่งก้าว แล้วมองตัวอักษรสีแดงบนป้ายไม้ยาวๆ แผ่นนั้น เขาโมโหมากที่รู้ว่าตัวเองไม่ควรป้ายเลือดบนป้ายไม้แผ่นนั้น แต่เขาก็ยังโม โหอยู่ดี เขามองน้ำลายที่ปนเลือดไว้ในปาก แล้วฟันใส่ชายเสื้อลายสกอตคนนั้น

(ลำนํ้ากระเทียม 2557:47-48)

จากเนื้อความข้างบน นอกจากจะแสดงถึงความก้าวร้าวของเกาหม่าเมื่ออยู่ในอารมณ์โกรธแล้ว ยังแสดงออกถึงทัศนคติของเกาหม่าที่มีต่อตัวเองได้อีกด้วย จะเห็นได้ว่า เขาโกรธเมื่อตนเองถูกมองข้ามหรือไม่เห็นค่าความเป็นคนของเขา เมื่อเขาอยู่ในสภาพร่างกายบอบช้ำและต้องการเรียกร้องความเป็นธรรมต่อความรักของเขา กลับไม่มีใครสนใจหรือเห็นค่า นั้นแสดงให้เห็นถึงความมีศักดิ์ศรีของเกาหม่า เขาเห็นคุณค่าในตนเอง และมองว่าตนไม่ได้ต่ำต้อยไปกว่าใคร ซึ่งตรงข้ามกับเกาหยังที่ไม่มีศักดิ์ศรีและไม่เห็นคุณค่าในตนเอง มักจะถูกดูถูกตนเองอยู่เสมอ

ความตรงข้ามกันระหว่างเกาหยังและเกาหม่าประการที่สำคัญมากประการหนึ่งได้แก่การศึกษา ในขณะที่เกาหยังได้รับการศึกษาน้อยมาก คือเพียงแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น แต่เกาหม่ากลับเป็นคนที่มีการศึกษาค่อนข้างสูง ถึงแม้ในเรื่องจะไม่ได้กล่าวระบุอย่างชัดเจนว่าเขาได้รับการศึกษามากเท่าใด แต่เกา

หม่าก็มักจะแสดงให้เห็นถึงความรู้หนังสือและรู้เรื่องกฎหมายเป็นอย่างดี เนื่องจากเขาเคยเป็นทหารและกำลังจะได้รับการเลื่อนยศให้เป็นข้าราชการ แต่การได้รับการเลื่อนยศมาจากการที่เขาไปหลอกลวงว่าจะแต่งงานกับน้องสาวของภรรยาหัวหน้าผู้การ แต่กลับไม่ยอมแต่งงาน จึงถูกยกเลิกการเลื่อนยศ เขาจึงลาออกจากการเป็นทหาร ดังเนื้อความที่ว่า

“พี่กับน้องเมียหัวหน้าผู้การนะ เรื่องเป็นไงมาไง”

“ก็อย่างที่รู้ๆนั่นแหละ เาอยากจะแต่งงานกับพี่ แต่พี่ไม่ชอบกลิ่นปากเหม็นๆของเขา แล้วก็ ไม่ชอบหน้าตาอมทุกข์ของเขา พี่ไม่รักเขา” พอพูดคำว่า “รัก” เกาหม่าก็รู้สึกแปลกๆ “พี่ไม่รักเขา แต่อยากใช้เขาให้เป็นประโยชน์เพื่อให้ได้ขึ้นเป็นข้าราชการ พี่เกลียดพวกมัน แต่จิตใจพี่มันไม่ดี ไม่ได้เป็นข้าราชการก็สมควรแล้วละ”

(ลำนำนกระเทียม 2557:327)

จากเนื้อความข้างต้น นอกจากจะแสดงให้เห็นว่าเกาหม่ามีความรู้ทางด้านกฎหมายเป็นอย่างดีแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของเขาคือมีต่อข้าราชการอีกด้วย ว่าคนที่สมควรจะเข้ารับข้าราชการนั้น จะต้องเป็นคนดี ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ดังนั้น เมื่อเขาพยายามที่จะเข้ารับราชการ โดยวิธีที่สุจริต เขาก็มองว่าตนเองไม่สมควรและไม่เหมาะสมที่จะเข้ารับราชการนั่นเอง

เนื่องจากเกาหม่ามีความรู้ทางด้านกฎหมาย เขาก็มักนำความรู้นี้มาใช้ในการปกป้องตนเองหรือใช้ในการปกป้องสิทธิของตนเอง เช่น เมื่อเขากำลังถูกรอครบครวัของเงินจี้ว์รัมทำร้ายร่างกายหลังจากที่เขาพยายามพาเงินจี้ว์หนีตามกันไปแต่ถูกจับได้เสียก่อน ระหว่างที่เขากำลังถูกทำร้ายร่างกายอยู่นั้น เขาก็ตะโกนว่า “ทำร้ายคนผิดกฎหมาย” (ลำนำนกระเทียม 2557 :44) ไปด้วย หรือในตอนการเงินจี้ว์นำสัญญาการแต่งงานของเธอมานำให้เกาหม่าดู เกาหม่าจึงได้อธิบายข้อกฎหมายว่าด้วยการแต่งงานให้เงินจี้ว์ฟังว่า การคลุมถุงชนนั้นเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ดังเนื้อความที่ว่า

เกาหม่าพับสัญญาการแต่งงานใส่กระเป๋าเสื้อ เขาดึงลิ้นชักออก เปิดสมุดเล่มหนึ่งดู แล้วพูดว่า “เงินจี้ว์อย่าร้องไห้ไปเลย มาฟังพี่อ่าน ‘ข้อกฎหมายการแต่งงาน’ ดึกว่า มาตราที่สามเขียนไว้ว่า ‘ห้ามมิให้มีการคลุมถุงชน การว่าจ้างแต่งงาน และพฤติกรรมใดๆที่เป็นการลดทอนเสรีภาพในการแต่งงาน’ ส่วนมาตราที่สี่เขียนไว้ว่า ‘การแต่งงานจะต้องเกิดขึ้นจากการยินยอมพร้อมใจของชายและหญิง ห้ามมิให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งบีบบังคับอีกฝ่ายหนึ่งหรือมีฝ่ายที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง’ นี่ข้อกฎหมายของประเทศเลยนะ มีผลกว่ากระดาษเก่าๆขาดๆนี่เสียอีก ไม่ต้องกลัวไปหรอก”

(ลำนำนกระเทียม 2557:41)

ในขณะที่เกาหยังมีทัศนคติที่ดีต่อรัฐบาลและข้าราชการเป็นอย่างมาก เกาหม่ากลับมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาลและข้าราชการ ดังเช่น เมื่อเขาถูกจับกุมและกำลังถูกตำรวจสอบปากคำ ตำรวจสอบสวนถามเขาถึงเรื่องความรักระหว่างเขาและจินจี้ว แต่เขากลับมองอย่างโกรธแค้น จนตำรวจสอบสวนต้องกล่าวอย่างประนีประนอมเพื่อลดทอนความโกรธแค้นของเกาหม่า ดังเนื้อความต่อไปนี้

“เบอร์ห้าสิบเอ็ด ได้ข่าวว่านายกับฟิงจินจี้วสาวในหมู่บ้านรักกันและเคยหนีตามกันอย่างนั้นหรือ” ตำรวจสอบสวนหน้าขาวซีดคนหนึ่งนั่งอยู่ตรงหัวเตียงในห้องขังของเกาหม่า เกาหม่านั่งอยู่ที่มุมห้อง จ้องมองตำรวจสอบสวนด้วยความโกรธแค้น

ตำรวจสอบสวนยิ้ม

“คุณนายก็เกลียดฉันเหมือนกัน ไอ้หนุ่มเอ๊ย นายก็สุดชั่วเกินไปแล้ว ข้าราชการของพรรคกับรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นคนดีนะ”

“พวกคนชั่วมันก็เหมือนกันทั้งนั้นแหละ”

“ไอ้หนุ่ม นายต้องใจเย็นๆ ที่ฉันมาวันนี้ไม่ได้จะมาทะเลาะกับนาย บอกตามตรง ฉันจะช่วยแก้ต่างให้นาย ฉะนั้นนายต้องเชื่อใจฉันก่อน จะเตือนอะไรให้ฉันนะ อย่าพยายามทำให้เรื่องราวมันแย่ลงไปกว่านี้”

(ลำนํ้ากระเทียม 2557 : 328)

หรือตอนที่ตำรวจสอบสวนถามเขาถึงความเกลียดของเขาที่มีต่อระบอบสังคมนิยม หลังจากที่เขาแสดงความต่อต้านและทัศนคติด้านลบอย่างรุนแรงต่อหน้าตำรวจสอบสวน ดังเนื้อความที่ว่า

“แกเกลียดระบอบสังคมนิยมขนาดนี้เลยหรือ” ตำรวจที่นั่งตรงกลางถาม

“กูเกลียดพวกมึง กูไม่ได้เกลียดระบอบสังคมนิยม” เกาหม่าพูด

“แกคิดว่าระบอบสังคมนิยมเป็นแค่ชื่อนั้นหรือ” ตำรวจพูด “ระบอบสังคมนิยมเป็นรูปแบบหนึ่งของสังคม จำต้องได้เป็นรูปธรรม รูปแบบนี้สะท้อนออกมาผ่านระบบผลผลิตส่วนรวมและระบบการกระจายรายได้ อย่างเท่าเทียม”

“แล้วก็สะท้อนออกมาผ่านพวกข้าราชการคอร์รัปชันอย่างพวกมึงด้วยใช่ไหม” เกาหม่าพูดด้วยความโกรธ

(ลำนํ้ากระเทียม 2557 : 324)

ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้กล่าวโทษระบอบสังคมนิยมโดยตรง แต่เกาหม่าก็ได้แสดงทัศนคติด้านลบอย่างรุนแรงต่อระบบข้าราชการที่ฉ้อฉลและเอารัดเอาเปรียบประชาชน ตามความเชื่อของเกาหม่าที่ว่าข้าราชการ

ควรจะเป็นคนดี ทำเพื่อประโยชน์ของชาติและไม่เห็นแก่ตัว เมื่อเขาได้เจอกับข้าราชการที่โกงกินและทุจริต ผสมกับการโดนเอารัดเอาเปรียบโดยตรง เขาจึงแสดงความโกรธและเกลียดต่อข้าราชการอย่างชัดเจนมาก

นอกจากเกาหม่าจะเคยกล่าวแสดงความทศคีติต่อรัฐบาลและข้าราชการแล้ว เขายังเคยกล่าวถึงทัศนคติของเขาที่มีต่อระบบศักดินาอีกด้วย เมื่อลุงของเขาเล่าให้ฟังถึงเรื่องฮองเต้ซึ่งเป็นเทพจตุร สามารถเรียกลมเรียกฝนได้ ไม่ว่าฮองเต้จะตรัสสิ่งใด สิ่งนั้นก็เกิดขึ้น เขาจึงเรียกว่ากษัตริย์ตรัสแล้วไม่กินคำ เกาหม่าจึงตอบลุงไปว่าเป็นเรื่องไร้สาระที่แต่งขึ้นมาเท่านั้น ดังเนื้อความที่ว่า

“เรื่องแต่งทั้งนั้น” เกาหม่าพูด “ทั้งหมดเป็นเรื่องโกหกที่ระบอบศักดินาแต่งขึ้นมาเพื่อปกป้องระบอบของพวกเขา พวกเขามักจะทำตัวเป็นอัจฉริยะและยอดมนุษย์ มอมเมาประชาชนไม่ให้ลุกฮือขึ้นมาปฏิวัติ”

(ลำนำกระเทียม 2557:322)

จากเนื้อความข้างต้น แสดงถึงทัศนคติของเกาหม่าที่มีต่อระบอบศักดินาซึ่งเป็นระบบการปกครองแบบเก่าของจีนว่ามอมเมาประชาชน เป็นสิ่งที่ไม่ดี แสดงว่า เกาหม่านั้นไม่รู้สึกชื่นชอบต่อระบบเก่า ในขณะที่กลับรู้สึกดีต่อระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมซึ่งเป็นระบอบการปกครองแบบใหม่มากกว่า เพียงแต่ไม่ชอบข้าราชการในระบบที่ฉ้อฉลโกงกินเท่านั้น

นอกจากตัวละครเอกทั้ง 2 ตัวแล้ว ยังมีตัวละครประกอบอื่นๆที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของตัวละครเอกอีก 3 ได้แก่ ลุงสี่และจินจิว ลุงสี่เป็นพ่อของจินจิว หญิงสาวคนรักของเกาหม่า

ลุงสี่เป็นตัวละครที่มีนิสัยเห็นแก่เงิน ในช่วงแรก ลุงสี่กีดกันเกาหม่าและจินจิว เพราะต้องการให้ลูกสาวของตนแต่งงานแลกภรรยาให้กับพี่ชายที่พิการ แต่เมื่อจินจิวตั้งท้องกับเกาหม่า ลุงสี่จึงยื่นเงื่อนไขให้แก่เกาหม่า ให้นำเงินมาแลกตัวกับจินจิวเป็นจำนวนเงินหนึ่งหมื่นหยวน จึงเป็นสาเหตุให้เกาหม่าแสดงความโกรธเป็นอย่างมากเมื่อรัฐบาลไม่รับซื้อค่านกระเทียมของเขา นอกจากนั้นลุงสี่ยังช่วยเน้นย้ำให้เห็นถึงทัศนคติของเกาหม่าที่มีต่อเงินได้อีกด้วยว่าเขาไม่ได้คิดว่าเงินนั้นสำคัญมากที่สุดในชีวิต เช่น เมื่อเขาได้ฟังผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่กำลังเจรจาใกล้เกลี้ยเรื่องที่ดินของลุงสี่ต้องการที่จะเรียกร้องความยุติธรรมจากรองผู้ว่าการอำเภอที่ขบถชนลุงสี่เสียชีวิตและไม่แสดงความรับผิดชอบ โดยผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเสนอให้ครอบครัวลุงสี่หนึ่งเฉยเสียและรอเงินเยียวยาดีกว่าการจะไปมีปัญหากับรองผู้ว่าการอำเภอที่มีอำนาจ เมื่อเกาหม่าได้ยินดังนั้น จึงพูดว่า “คนเราเกิดมาอยู่เพื่อเงินอย่างเดียวเท่านั้นหรือ” (ลำนำกระเทียม 2557:291)

นอกจากนั้น การเสียชีวิตของลุงสี่ยังส่งผลกระทบต่อทั้งเกาหม่าและเกาหม่าเช่นกัน โดยเฉพาะเกาหม่าที่ได้เป็นพยานรู้เห็นในเหตุการณ์ด้วย ลุงสี่เสียชีวิตจากการถูกรองผู้ว่าการอำเภอขบถชนระหว่าง

เดินทางนำต้นกระเทียมไปขายที่อำเภอแต่รองผู้ว่าการอำเภอก็ไม่แสดงความรับความรับผิดชอบใด จึงทำให้ เกาหยัง เกาหม่าและชาวไร่กระเทียม โกรธแค้นมาก จนกระทั่ง เกิดเหตุการณ์ประท้วง ชายตาบอดจึงได้นำเรื่องราวของลุงสี่ที่เสียชีวิตอย่างไม่เป็นธรรมมาขับลำนำร้องเรียกความเป็นธรรม ดั่งเนื้อความที่ว่า

ในจัตุรัสมีกลุ่มชาวไร่กระเทียมหลายพันคนมารวมตัวกัน กลืนต้นกระเทียมตลบอบอวลไปทั่ว
ทั้งจัตุรัส เมฆสีคำปกคลุมอยู่เต็มท้องฟ้า ชาวไร่กระเทียมแต่ละคนหน้าดำคร่ำเครียด เสียงคำทอ้ออ้ออิง
จัง โคว่ชายตาบอดยืนอยู่บนรถเทียมวัวเก่าๆคันหนึ่ง สีซอสามสายพลาจร้องด้วยน้ำเสียงแหบๆและ
น้ำลายเต็มปาก

...สงสารก็แต่ลุงฟิงผู้ซื่อสัตย์จงรักภักดี อยู่ดีๆก็ต้องมาตาย

ต้นกระเทียมเป็นมัดๆชโลมด้วยเลือด เสียงร้องไห้ระงมดังไปถึงสวรรค์

สวรรค์ ทำไมท่านไม่ล้มตาศั้นมาดูข้าราชการชั่วช้าที่ใช้อำนาจบาตรใหญ่บ้าง

(ลำนำกระเทียม 2557:303)

นอกจากนั้น เหตุการณ์ในครั้งนี้ยังช่วยตอกย้ำความอ่อนแอและขี้ลาดของเกาหยัง ได้อีกด้วย เมื่อเขาได้ฟังเพลงของจังโคว่ชายตาบอด ในคราวแรกเขารู้สึกโมโหและโกรธแค้นแทนลุงสี่ที่ต้องมาเสียชีวิตอย่างไม่ได้รับความเป็นธรรม แต่รู้สึกหวาดกลัวขึ้นมา จนต้องการกลับบ้าน ไม่มาประท้วง ดั่งเนื้อความต่อไปนี้

เสียงเพลงของเขาปลุกเร้าความฮึกเหิมของทุกคนที่นั่น แต่ละคนหน้านี้วี่วี่ขมวด ดวงตาสว่าง
เป็นประกายเหมือนเปลวไฟลุกโชนในความมืด เกาหยังไม่รู้ว่าคนอื่นรู้สึกอย่างไร แต่ในใจเขาทั้ง
โศกเศร้าและโกรธแค้น และแอบรู้สึกหวาดกลัวอยู่หน่อยๆ เขาเดาว่าวันนี้คงต้องเกิดจลาจลวุ่นวาย
แน่นอน เขาเห็นคนที่ไม่ค่อยคุ้นหน้าแอบถ่ายรูปฝูงชนในจัตุรัสอยู่ในซอยเล็กๆ เขานึกขึ้นได้ร่างๆว่า
เหมือนเคยเห็นเหตุการณ์ลักษณะนี้เมื่อหลายปีก่อน เขาอยากจะขับรถเทียมลาออกไปจากที่แห่งความ
วุ่นวายนี้ แต่รอบตัวมีแต่รถเต็มไปหมด ขยับเขยื้อนไปไหนไม่ได้เลย

(ลำนำกระเทียม 2557:304)

ตัวละครอีกหนึ่งตัวที่มีความสำคัญต่อเกาหม่ามากที่สุดได้แก่ จินจี้วี่ ไม่เพียงแต่เธอจะเป็นสาเหตุให้เกาหม่าพยายามหาเงินมาแลกกับตัวเธอ แต่ยังเป็นส่งผลต่ออารมณ์ของเกาหม่าอย่างสุดซึ้งอีกด้วย เช่น ก่อนที่จินจี้วี่จะเสียชีวิตไป เกาหม่าจะมีนิสัยเพียงแค่ว่าความและอารมณ์ร้อนเท่านั้น แต่เมื่อหลังจากจินจี้วี่เสียชีวิตไป เกาหม่าก็กลายเป็นคนขวางโลกและไม่สนใจสิ่งใดๆอีกต่อไป แม้กระทั่งไม่อยากจะให้มีชีวิตอีก

ต่อไป เช่นเมื่อเกาหม่าถูกตำรวจสอบปากคำจากคดีต้นกระเทียม ตำรวจสอบสวนเสนอที่จะช่วยแก้ต่างในเรื่องคดีให้แลกกับการเล่าเรื่องความรักระหว่างเขาและจินจี๊ว แต่เกาหม่าไม่ยอมรับ กลับบอกว่าเขาอยากตายแทน ตั้งเนื้อความที่ว่า

“ฉันคับแค้นใจมาทั้งชีวิต สุดจะทนแล้ว” เกาหม่าบอก

ตำรวจสอบสวนล้วงซองบุหรี่ปอกมา หยิบบุหรี่ปอกหนึ่งพวงถาม “อยากสูบบุหรี่ไหม” เกาหม่าส่ายหัว ตำรวจสอบสวนจุดบุหรี่ปอกแล้วคาบไว้ มีพลิกกระดาษสองสามแผ่นที่มีตัวอักษรเขียนด้วยตัวอักษรเต็มแผ่น “ฉันศึกษาคตินายมาหมดแล้ว ไปสอบถามเรื่องของคุณจากในหมู่บ้านมาแล้วด้วย ก่อนอื่นฉันจะอธิบายเหตุการณ์ให้ฟังก่อนว่า วันที่ 28 พ.ค. ที่ผ่านมานายบุกเข้าไปในที่ว่าการอำเภอ ทำลายโทรศัพท์สองเครื่อง วางเพลิงเผาเอกสารหนึ่งกอง แล้วก็ทำร้ายพนักงานพิมพ์ดีดคนหนึ่งจนบาดเจ็บ พฤติกรรมเหล่านี้เพียงพอต่อการตั้งโทษอาชญากรรม ตำรวจจับนายมาถือว่าถูกต้องแล้ว อีกอย่างก่อนที่นายจะบุกเข้าไปทำลาย ยังใช้คำพูดยุยงส่งเสริมให้ผู้คนลุกฮือขึ้นมาต่อต้านและก่อการปฏิวัติ มีคนคิดว่านายผิดฐานก่อการปฏิวัติและฐานเป็นภัยต่อการรักษาความสงบของสังคม แนะนำให้เอาโทษมารวมกัน”

“แล้วโทษหนักพอจะยิงเป้าไหมล่ะ”

“ไม่ถึงขนาดนั้น ฉันแค่อยากจะให้นายร่วมมือกับฉัน ให้นายเล่าเรื่องราวความรักระหว่างนายกับฟิงจินจี๊วให้ฟัง โดยละเอียด ฉันรู้สึกว่าการรักแสนอับโชคของนายอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นายก่อคดีก็เป็นได้...”

“ไม่ใช่” เกาหม่าพูด “คุณเกลียดพวกมึง คุณอยากจะฉกหนั่งพวกข้าราชการชั่วๆอย่างพวกมึงใจจะขาดอยู่แล้ว”

“นายไม่อยากให้ฉันช่วยสู้คดีหรือไง”

“กูขอร้องละ ยิงกูให้ตายสักทีเถอะ”

(ดำเนินกระเทียม 2557:329)

ตัวละครเอกของเรื่องทั้ง 2 ตัวคือเกาหยังและเกาหม่า ซึ่งมีความขัดแย้งและตรงข้ามกันนั้น ได้แสดงภาพให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างคนชนชั้นล่างที่ยอมจำนนต่ออำนาจรัฐและคนชนชั้นล่างที่ต่อสู้อย่างไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจรัฐ ซึ่งเมื่อตัวละครทั้ง 2 ต้องมาพบกับเหตุการณ์เดียวกัน แต่มีพฤติกรรมและอารมณ์ต่อเหตุการณ์นั้นแตกต่างกันออกไป สิ่งที่ทำให้ตัวละครทั้งสองมีพฤติกรรมและอารมณ์แตกต่างกัน ส่วนหนึ่งมาจากอุปนิสัยส่วนตัว และการศึกษาที่แตกต่างกัน เกาหยังมีนิสัยอ่อนแอและขี้ขลาด เพราะไม่ได้รับการศึกษาและไม่มีความรู้ ทำให้เขาขี้ขลาดและขี้หวาดกลัวมากขึ้น เนื่องจาก เขามักจะคิดเสมอว่าตนเองนั้นโง่และเป็นคนชนชั้นต่ำไม่มีค่าใดๆ แต่ขณะเดียวกัน เกาหม่ามีนิสัยเด็ดเดี่ยว เข้มแข็งและใจร้อน เพราะเป็น

คนมีการศึกษาที่ค่อนข้างสูง ให้เขาเป็นคนที่มั่นใจในตนเอง รู้ทันเล่ห์เหลี่ยมคนอื่น และไม่ยอมคนอื่น

ผู้เขียนสร้างตัวละครทั้ง 2 ที่แตกต่างกันอย่างสุดขั้วนี้ขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นภาพของคน 2 กลุ่มที่ต่อต้านต่ออำนาจรัฐและยอมจำนนต่ออำนาจรัฐ และยังตีแผ่สภาพสังคมชนชั้นล่างของจีนในยุคตั้ง เลี้ยวผิงว่ายังมีการแบ่งแยกชนชั้นและกดขี่ข่มเหงกัน

เกาหยัง – เกาหม่า : ตัวแทนวิพากษ์นโยบายสี่ทันสมัยของเติ้ง เลี้ยวผิง

การปกครองระบอบสังคมนิยม นั้น หมายถึง การที่รัฐเป็นผู้กุมอำนาจการบริหารอย่างเบ็ดเสร็จ โดยมีเป้าหมายคือการกระจายรายได้ที่เท่าเทียมและลดปัญหาการเหลื่อมล้ำทางสังคม เช่นเดียวกับประเทศจีนซึ่งใช้ระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม หากมองจากภาพรวม ในยุคของเติ้ง เลี้ยวผิงแล้วก็อาจกล่าวได้ว่า เติ้ง ประสบความสำเร็จในการบริหารประเทศรวมถึงประสบความสำเร็จในการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ

นโยบายสี่ทันสมัยเป็นนโยบายที่สำคัญและเด่นชัดที่สุดในยุคของเติ้ง เลี้ยวผิง นโยบายการเกษตรแบบสี่ทันสมัยเป็นนโยบายที่มุ่งหวังที่จะเพิ่มผลผลิตผ่านการสร้างแรงจูงใจให้แก่เกษตรกร โดยมีคำขวัญว่า “ใครผลิตมาก ได้รวยได้มาก” และด้วยนโยบายเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรนี้เองที่ทำให้เกิดเหตุการณ์การประท้วงของชาวไร่กระเทียม ซึ่งมีชาวไร่กระเทียมชุมนุมประท้วงหน้าที่ว่ากรมอำเภอ หลังจากเจ้าหน้าที่ไม่รับซื้อผลผลิตของชาวไร่กระเทียมตามที่นโยบายกล่าวเอาไว้ จนทำให้ต้นกระเทียมที่จะนำมาขายเน่าเสียและเกิดความเสียหายแก่ชาวไร่กระเทียมเป็นจำนวนมาก

ผู้เขียนได้นำเรื่องราวการประท้วงต้นกระเทียมนี้มาประพันธ์เป็นวรรณกรรมเรื่องลำนำกระเทียม โดยสร้างตัวละครเอกขึ้นมา 2 ตัวคือ เกาหยังและเกาหม่า ทั้ง 2 ต่างเป็นชาวไร่กระเทียมที่อยู่ในเหตุการณ์การประท้วงด้วย ซึ่งผู้เขียนได้วางลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของเกาหยังและเกาหม่าให้มีลักษณะที่ตรงข้ามกัน

เกาหยัง มีลักษณะของความอ่อนแอ ไม่กล้าต่อกรใครและมีการศึกษาน้อย ในขณะที่เกาหม่ามีลักษณะของความเข้มแข็ง เด็ดเดี่ยว กล้าที่จะต่อสู้กับคนอื่นและมีการศึกษาที่ดี ตัวละครทั้ง 2 เป็นตัวแทนคนชนชั้นล่างของสังคมจีนที่ถูกอำนาจรัฐกดขี่แต่ผู้เขียนสร้างตัวละครทั้ง 2 ตัวนี้เป็นตัวแทนกลุ่มคนชั้นล่าง 2 ลักษณะในยุคตั้ง เลี้ยวผิง ได้แก่คนชนชั้นล่างที่ยอมจำนนต่ออำนาจรัฐคือ ตัวละครเกาหยัง และคนชนชั้นล่างที่ต่อสู้กับอำนาจรัฐคือ ตัวละครเกาหม่า

ผู้เขียนวิพากษ์นโยบายของรัฐบาลสมัยเติ้ง เลี้ยวผิงผ่านวรรณกรรมเรื่องนี้ 3 ประการด้วยกัน ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย และการพ่ายแพ้ของคนต่ออำนาจรัฐ

ประเด็นที่ 1 ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม แม้ว่าประเทศจีนในยุคของเต็ง เลี้ยวผิงนั้นจะใช้ระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมที่มีเป้าหมายสำคัญที่จะจัดความเหลื่อมล้ำทางด้านชนชั้น และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ผู้เขียนวิพากษ์ความเหลื่อมล้ำทางสังคมหรือการแบ่งแยกชนชั้นในสังคมจีนผ่านวรรณกรรมเรื่องลำนำกระเทียม โดยให้ตัวละครเอกเป็นชนชั้นล่างที่ถูกรัฐกดขี่เอารัดเอาเปรียบเช่น ในตอนที่เกาหยังถูกจับและถูกทรมานเพื่อเค้นถามว่าเขานำศพของแม่ไปฝังที่ไหน เกาหยังได้ถามเจ้าหน้าที่ว่าเหตุใดจึงต้องทรมานเขา ทั้งที่ระหว่างเกาหยังและเจ้าหน้าที่รัฐไม่ได้มีความแค้นเคืองต่อกัน แต่เจ้าหน้าที่รัฐตอบกลับแก่เกาหยังว่า “นี่คือการต่อสู้ระหว่างชนชั้น” (ลำนำกระเทียม 2557:222) ซึ่งเป็นคำพูดที่แสดงถึงการยอมรับของเจ้าหน้าที่รัฐว่า ไม่มีความเท่าเทียมกันในสังคม และผู้ที่อยู่ในชนชั้นล่างก็มักจะต้องเป็นฝ่ายที่พ่ายแพ้อยู่เสมอ

นอกจากนั้น เกาหยังเองก็มองว่าตนเองนั้นเป็นคนชนชั้นล่างและต่ำต้อย เช่น เขาพูดกับลุงสี่เรื่องชีวิตของคนจนว่า “ตอนที่พระเจ้าสร้างมนุษย์นั้นได้ใช้วัสดุหลากหลายชนิด วัสดุชั้นดีใช้สร้างขุนนาง ข้าราชการ วัสดุชั้นกลางใช้สร้างกรรมกร วัสดุชั้นต่ำใช้สร้างชาวนา คนอย่างพวกเราคงทำจากวัสดุแย่ๆ แนนอน” (ลำนำกระเทียม 2557:258) คำพูดนี้แสดงให้เห็นถึงทัศนคติต่อสถานภาพทางสังคมของเขา และยอมรับอย่างเต็มใจว่าเขาเป็นคนชนชั้นล่างที่ต่ำต้อย

ประเด็นที่ 2 ได้แก่ การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย นโยบายสีทันสมัยของเต็ง เลี้ยวผิงที่เมื่อมองจากภาพรวมแล้วนับว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะทำให้เศรษฐกิจของประเทศจีนดีขึ้นเป็นอย่างมาก จนทำให้ปัจจุบันจีนกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในทุกวันนี้ แต่เมื่อมองลึกลงไประดับจุลภาคแล้ว ก็ยังไม่อาจทำให้ชาวไร่หรือคนชนชั้นล่างอยู่ดีกินดีเทียบเท่ากับทุกคนอย่างที่กล่าวไว้ในนโยบาย และยังเกิดปัญหาในการดำเนินนโยบายสาเหตุจากการมีข้าราชการที่ทุจริตคอร์รัปชัน จนทำให้เกิดคดีฉ้อโกงกระเทียมขึ้นมา ผู้เขียนได้วิพากษ์ประเด็นการคอร์รัปชันของข้าราชการในสังคมจีนผ่านตัวละครในเรื่องลำนำกระเทียมหลายๆตัว เช่น ในการพิจารณาคดีฉ้อโกงกระเทียมในศาล โดยมีเกาหยังและเกาหม่าเป็นจำเลย ได้มีทนายคนหนึ่งซึ่งเป็นลูกชายของผู้ที่ก่อประท้วงได้ขอใช้สิทธิ์แก้ต่างให้แก่พ่อของเขา โดยกล่าวว่า “ผลประโยชน์จากการปฏิรูปเศรษฐกิจในชนบทที่ชาวไร่ชาวนาพึงได้นั้นค่อยๆถูกตอดกินไปที่ละน้อย” (ลำนำกระเทียม 2557:363) ข้อความนี้แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐและข้าราชการที่เป็นผู้เอารัดเอาเปรียบชาวไร่กระเทียมเหล่านี้จนทำให้เกิดการประท้วงขึ้นมา

นอกจากทหารหนุ่มที่ได้วิพากษ์การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่รัฐแล้ว เกาหม่าเองก็ได้วิพากษ์การทุจริตของข้าราชการอยู่ตลอดทั้งเรื่อง เช่น ในเหตุการณ์ประท้วง เขาได้ตะโกนออกมาว่า “กำจัดคนโกงบ้านกินเมือง ล้างระบบข้าราชการ” (ลำนำกระเทียม 2557:308) หรือในตอนที่เขาถูกสอบปากคำและเขาได้กล่าว

กับตำรวจว่า “แล้วก็สะท้อนออกมาผ่านพวกข้าราชการคอร์รัปชันอย่างพวกมึงด้วยซะไหม” (ลำนํ้ากระเทียม 2557:324) ซึ่งเป็นทัศนคติของเกาหย่งที่มีต่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐตลอดทั้งเรื่อง

ประเด็นสุดท้ายได้แก่ การพ่ายแพ้ของคนต่ออำนาจรัฐ ผู้เขียนได้วิพากษ์ประเด็นนี้ผ่านการถูกจำกัดสิทธิ เสรีภาพทางการกระทำและความคิดของประชาชน ผ่านการมอมเมาและการบังคับขู่เข็ญของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น จังโล้ว ชายตาบอดที่เป็นผู้ร้องเพลงปลุกปั่นชาวไร่กระเทียมให้ลุกฮือประท้วง หลังจากเหตุการณ์ต้นกระเทียม เขาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสั่งห้ามร้องเพลงต้นกระเทียมแห่งอำเภอเทียนถั่งอีก แต่จังโล้วไม่ทำตามคำสั่ง เขายังคงร้องเพลงต้นกระเทียมแห่งอำเภอเทียนถั่งต่อไป จนกระทั่งไม่กี่วันต่อมา ได้มีผู้คนพบศพของจังโล้วถูกทำร้ายร่างกายจนเสียชีวิต (ลำนํ้ากระเทียม 2557:375) การเสียชีวิตของจังโล้วเป็นการแสดงให้เห็นความโหดร้ายของอำนาจรัฐที่กระทำต่อผู้ไม่เชื่อฟังหรือต่อต้านอำนาจของรัฐก็ต้องถูกลงโทษจนเสียชีวิต

นอกจากนั้น ตัวละครที่ถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพทางการกระทำและความคิดอยู่เสมอคือ เกาหย่ง เขาถูกสอบปากคำเรื่องที่เขาแอบนำศพแม่ไม่ฝัง เขาพยายามอธิบายและขอเรื่องตำรวจเพื่อให้ปล่อยเขาไป เขากล่าวกับตำรวจว่าแม่เขาลำบากมามากเมื่อยังมีชีวิตอยู่ เขาจึงต้องการให้ชีวิตหลังความตายของแม่ได้มีความสุข แต่ตำรวจได้กล่าวกับเขาด้วยความโกรธว่า “แกจะต่อต้านซะไหม แกกำลังบอกว่านโยบายปฏิรูปที่ดินของพรรคคอมมิวนิสต์ผิดพลาดซะไหม” (ลำนํ้ากระเทียม 2557:219) สุดท้ายเกาหย่งก็ต้องพ่ายแพ้ต่อการบีบบังคับของตำรวจ และยอมพาไปหลุมศพของแม่ตนเอง แสดงให้เห็นการถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพของคนในสังคมและไม่อาจต่อต้านอำนาจรัฐได้

บทสรุป

ตัวละครในเรื่องลำนํ้ากระเทียมมีลักษณะเป็นคู่ขนานกันตลอดทั้งเรื่อง โดยผู้เขียนกำหนดให้ตัวละครทั้งเกาหย่งและเกาหม่ามีลักษณะนิสัย พื้นฐานครอบครัว และการศึกษาแตกต่างกัน ตัวละครเกาหย่งเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยอ่อนแอและยอมคน เติบโตมาในครอบครัวที่ถูกกดขี่ข่มเหงตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นมาจึงมีนิสัยไม่สู้คน การศึกษาของเกาหย่งยังอยู่ในระดับที่น้อยมาก จึงเป็นเหตุให้เขาอ่อนแอและหวาดกลัวต่อสิ่งต่างๆ ได้ง่ายคาย ตัวละครเกาหย่งจึงเปรียบเป็นประชาชนชั้นล่างที่ยอมจำนนและไม่ขัดขึ้นต่อสู้กับอำนาจรัฐ

ในขณะที่ตัวละครเกาหม่า ซึ่งเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่เข้มแข็ง มุทะลุ ใจร้อน เคยเข้ารับราชการเป็นทหารมาก่อนทำให้เขามีความรู้การศึกษา เกาหม่าสามารถใช้ความรู้ความสามารถที่ตนมี คิดพิจารณาแยะรู้เท่าทันผู้คนเมื่อถูกเอารัดเอาเปรียบและกล้าที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิและความชอบธรรมของตนเอง ตัวละครเกาหม่าจึงเปรียบเป็นประชาชนชั้นล่างที่ต่อต้านอำนาจรัฐอย่างแข็งขัน

ผู้เขียนสร้างตัวละครที่มีลักษณะเป็นคู่ขนานกันนี้ให้เผชิญสถานการณ์เดียวกัน นั่นก็คือเหตุการณ์ต้นกระเทียมโดยให้ตัวละครทั้ง 2 เป็นชาวไร่กระเทียมที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากข้าราชการท้องถิ่นจนเกิดการประท้วงขึ้น ตัวละครทั้ง 2 ตัวนี้แสดงพฤติกรรมต่อสถานการณ์ที่พบเจอแตกต่างกันออกไป เกาหม่ายังแสดงความอ่อนน้อมและยอมจำนนเมื่อตนถูกข่มเหงรังแก ในขณะที่เกาหม่าก็จะแสดงอาการขจัดขึ้นและต่อสู้เมื่อตนถูกข่มเหงรังแก ผู้เขียนจงใจสร้างความเป็นคู่ขนานกันของเกาหม่าและเกาหม่าขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนว่าหากประชาชนยอมจำนนต่ออำนาจรัฐก็จะอยู่รอดปลอดภัยเช่นเกาหม่า แต่หากขจัดขึ้นหรือต่อสู้กับอำนาจรัฐเช่นเกาหม่าก็จะพบกับจุดจบอันเลวร้าย

นอกจากผู้เขียนจะสร้างลักษณะความเป็นคู่ขนานกันของตัวละครเพื่อแสดงให้เห็นผลลัพธ์ของการต่อสู้และการยอมจำนนของประชาชนต่ออำนาจรัฐแล้ว ยังขบขันให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในระบอบสังคมนิยมในยุคตั้ง เลี้ยวผิงอีกด้วย ซึ่งในวรรณกรรมนั้น แสดงให้เห็นการแบ่งแยกชนชั้นและการกดขี่ข่มเหงคนชนชั้นล่างอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรจะพบเห็นในระบอบสังคมนิยมที่มีเป้าหมายสำคัญในการขจัดความไม่เท่าเทียมกันของประชาชน

สิ่งที่พบนอกเหนือไปจากลักษณะความเป็นคู่ขนานและการแบ่งแยกชนชั้นแล้ว ยังพบว่าผู้เขียนสอดแทรกประเด็นสำคัญอีกประการได้แก่ การมีอำนาจตีกรอบสิทธิทางความคิดและการกระทำของระบอบสังคมนิยมต่อประชาชนซึ่งอำนาจรัฐได้กำจัดสิทธิและเสรีภาพทางความคิดและการกระทำของประชาชนให้คิดและประพฤติไปในทางเดียวกัน ห้ามออกนอกกรอบ โดยใช้วิธีการตีกรอบผ่านการมอมเมาประชาชนให้เชื่อในสิ่งที่รัฐบาลสร้างขึ้น หรือผ่านความรุนแรงเมื่อพบการนอกกรอบหรือคิดต่างออกไป ก็จะใช้ความรุนแรงเข้าไปบังคับขู่เข็ญประชาชน

ผู้เขียนได้ชำแหละนโยบายของตั้ง เลี้ยวผิงผ่านตัวละครเกาหม่าและเกาหม่าว่าคนชนชั้นล่างยังคงถูกกดขี่และเอารัดเอาเปรียบ และยังเสียดสีให้เห็นว่าไม่ว่าประชาชนจะยอมจำนนหรือต่อต้านอำนาจของรัฐในสังคมนิยมอย่างไร ประชาชนก็ไม่อาจดำรงชีวิตได้อย่างสงบและสุขสบายตามเป้าหมายสำคัญของนโยบายได้

บรรณานุกรม

ประทีป เหมือนนิล. (2519). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: สารสยาม

พฤทธิ์ ศุภเศรษฐศิริ.(2523). ”ลักษณะขัดแย้งและความขัดแย้งในพระราชนิพนธ์บทละครนอกใน

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย. ” วิทยานิพนธ์ปริญญาามนุษยศาสตร์บัณฑิต สาขา
วรรณกรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ.

มั่วเหยียน.(2557).**ลำนำกระเทียม**.(แปลจากเรื่อง **The Garlic Ballads** โดยมนตรี เจียมจรวงศ์) (พิมพ์ครั้งที่
1).กรุงเทพฯ : เอโนเวล.

ยุรฉัตร บุญสนิท. (2542). **วรรณวิจารณ์**. สงขลา : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2547). **เศรษฐกิจการเมืองจีน**. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์,จรินทร์ วงศ์หาญเขาว์. (2519). **เศรษฐกิจจีนจากประสบการณ์และการค้นคว้า**.
กรุงเทพฯ : บริษัทพิชการการพิมพ์ จำกัด.

สิทธิสถิต นามแฝง ผู้เรียบเรียง. (ไม่ปรากฏปี). **จีนหลังการปฏิวัติ**. กรุงเทพฯ : จักรานุกูลการพิมพ์.